

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5922/2021
09.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Весне Станковић, Гордане Џакула, Катарине Манојловић Андрић и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Пецињачки, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 13/21 од 23.06.2021. године, у седници одржаној 09.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 13/21 од 23.06.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гжрр1 13/21 од 23.06.2021. године, тако што се одбија жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 54/20 од 23.11.2021. године, исправљена решењем истог суда Прр1 54/20 од 27.04.2021. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да накнади туженој трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду Прр1 54/20 од 23.06.2021. године, исправљеном решењем истог суда од 27.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да исплати тужиоцу износ од 85.572,64 динара, са законском затезном каматом од 18.12.2013. године, на име накнаде штете због повреде права на суђење у разумном року. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу износ од 6.000,00 динара, на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 13/21 од 23.06.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 54/20 од 23.11.2020. године, исправљена решењем истог суда од 27.04.2020. године, тако што је обавезана тужена да исплати тужиоцу износ од 85.572,64 динара, са законском затезном каматом од 18.12.2013. године, на име накнаде штете због повреде права на

суђење у разумном року, а ставом другим изреке износ од 12.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, на име трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови из члана 404. ЗПП, за одлучивање о посебног ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе по питању одговорности Републике Србије за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа који су без њихове кривице остале неизвршене и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом. Стога је одлучено као у првом ставу изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20) и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеним чињеницама, тужилац био запослен у Привредном друштву "Навип" а.д., Београд. Из потврде Агенције за привредне регистре од 19.11.2020. године, утврђено је да је решењима од 11.11.1996. године и 02.07.2002. године, као оснивач "Навип" а.д., Београд, регистрован друштвени капитал и акционарски капитал, да је Навип а.д у стечају приватизован 2001. године, те да је решењем од 09.06.2005. године преведен у Регистар привредних субјеката и истим решењем је као оснивач регистрован акцијски капитал са уделом од 100%. Решењем Привредног суда у Београду Ст 268/12 од 15.05.2012. године, над АД "Навип" Београд отворен је стечајни поступак у коме је тужилац пријавио своје потраживање. Закључком о листи утврђених потраживања од 17.12.2013. године, потраживање тужиоца је признато у укупном износу од 85.572,64 динара у трећем исплатном реду. Тужилац није наплатио своје потраживање у стечајном поступку. Решење о банкротству стечајног дужника донето је 11.06.2015. године (стечајни дужник је претходно био у поступку реорганизације) и након тога је започет поступак продаје имовине, а током 2016, 2017, 2018 и 2019. године, стечајни управник је спровео више јавних продаја и уновчио део имовине стечајног дужника. Решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 861/19 од 14.06.2019. године, усвојен је приговор тужиоца и утврђено да је у поступку који се води пред Привредним судом у Београду под бр. Ст 268/2012, повређено његово право на суђење у разумном року.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, применом одредбе члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник РС" бр. 40/15), имајући у виду да је предмет спора накнада имовинске штете коју је тужилац претрпео због повреде права на суђење у

разумном року у поступку стечаја над предузећем "Навип" а.д., у односу на које тужилац има неизмирено потраживање које је признато закључком о листи потраживања од 17.12.2013. године. Наиме, не постоји узрочно-последична веза између радњи тужене и штете коју тужилац трпи, с обзиром да се не ради о предузећу са претежним друштвеним капиталом.

Супротно ставу првостепеног суда, другостепени суд је оценио да је тужилац доказао узрочно-последичну везу између радњи тужене и настале штете, с обзиром да да стечајни управник није вршио продају имовине стечајног дужника ради исплате потраживања стечајног повериоца, већ је продају вршио селективно ради намирања редовних трошкова и дуговања по основу јавних прихода, па како су прошли сви разумни рокови за окончање стечајног поступка и наплату потраживања тужиоца, због таквог поступања суда и стечајног повериоца, тужилац је претрпео штету за коју одговара Република Србија.

Другостепени суд је погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од годину дана од кад је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа који су без њихове кривице остале неизвршене и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда до 02.11.2018. године).

У конкретном случају, тужилац није био у могућности да наплати своје потраживање према свом послодавцу у стечајном поступку који је отворен 15.05.2012. године. Међутим, тужена није дужна да тужиоцу накнади предметну штету насталу због немогућности наплате његовог потраживање у стечајном поступку, пошто се ради о стечајном дужнику са стопостотним акцијским уделом и регистрованим акцијским капиталом, које се у већинском делу налази у власништву физичких лица. Законске мере донете од стране Скупштине Републике Србије (Закон о приватизацији односно закон о својинској трансформацији, који је више пута мењан и продужавани рокови) објективно су онемогућиле благовремено и делотворно намирање потраживања запослених из радног односа према субјекту приватизације са већинским друштвеним и државним капиталом па због тога, у том случају, постоји објективна одговорност Републике Србије за штету причињену запосленима према субјекту приватизације са већинским друштвеним и државним капиталом. То није случај у конкретной правној ствари јер је послодавац тужиоца, како је утврђено, приватизован, те супротно ставу другостепеног суда, не постоји узрочно-последична веза између радњи тужене и штете коју тужилац трпи, као ни предуслов за постојање те узрочно-последичне везе, јер се не ради о предузећу са претежним друштвеним капиталом, већ о предузећу које је

приватизовано по Закону о својинској трансформацији 02.01.2001. године, које није предузеће са претежним друштвеним капиталом.

Због тога је другостепена пресуда преиначена, тако што је одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, па је на основу члана 416 став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Туженој која је успела у поступку по ревизији и определила ревизијске трошкове, применом члана 165. став 2. у вези члана 154. ЗПП, признати су трошкови овог поступка. Висина трошкова одмерена је у висини од 18.000,00 динара на име награде за састав ревизије, применом Адвокатске тарифе („Службени гласник РС“ број 37/21 од 14.04.2021. године).

**Председник већа – судија
Марина Милановић ,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић